

Nr 445

Av herrar **Ericsson** i Näs och **Jansson** i Aspeboda, om viss ändring i 9 kap. 2 § jorddelningslagen.

Vid laga skifte enligt jorddelningslagen av en förut storskiftad by skall enligt 9 kap. 2 § första stycket i nämnda lag innehavet enligt storskiftet utgöra delningsgrund. Storskiftena utfördes i allmänhet i slutet av 1700-talet. Sedan dess har ofta i större eller mindre utsträckning verkställts sämjebyten delägarna emellan. Enligt ovan nämnda lagbestämmelser kan nu i samband med laga skifte verkan av ett för kanske över hundra år sedan verkställt sämjeägoutbyte rivas upp. Detta medför hos delägarna en känsla av rättsosäkerhet. En enstaka delägare kan på formellt riktiga grunder fördröja ett laga skifte i årtal genom att föra frågan om delningsgrunden i fyra instanser: 1) lantmätare och godemän 2) ägodelningsrätten 3) hovrätten och 4) högsta domstolen.

För delägare i storskiftade byar är det ett väsentligt önskemål att en omreglering för rationellt jordbruk kan ske utan att förrättningen varar i flera år. En bestämmelse av innebörd att innehavet på marken (brukningshävden) skall utgöra delningsgrund vid laga skifte av storskiftad by skulle icke medföra någon rättsförlust av betydelse i praktiken. I exempelvis det fall, då överlåtelse sker av en fastighet i en storskiftad by, är det regelmässigt förhållandena på marken, som besiktigas, innan försäljning sker, icke förhållandena enligt storskifteskartan. Motsvarande gäller också tredje man, exempelvis inteckningshavare.

För delägare i storskiftade byar vore det till stor nytta om en lagändring av ovan angiven innebörd snarast möjligt kunde genomföras. Förutom lättnader för pågående laga skiften å storskiftade byar skulle lagändringen även stimulera till en för jordbrukets rationalisering önskvärd snabbare omskiftning av storskiftade byar. Sådana finns ännu kvar i viss landsändar, exempelvis i Kalmar län.

At 1954 års fastighetsbildningskommitté har uppdragits att göra en allmän översyn av reglerna om fastighetsbildning. Den fråga, som vi här tagit upp till diskussion, borde kunna utredas av nämnda kommitté. Vi vill emellertid understryka, att utredningen bör verkställas så skyndsamt, att förslag i ärendet kan föreläggas 1956 års riksdag. Därest fastighetsbildningskommittén inte

kan väntas bli färdig med sin översyn i så god tid, att möjligheter härför finns, bör frågan utredas på annat sätt.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag om sådan ändring i jorddelningslagens 9 kap. 2 § första stycket, att delningsgrunden vid laga skifte å förut storskiftad by må utgöra innehavet på marken vid tiden för ansökningen om laga skiftet.

Stockholm den 26 januari 1955

Gunnar Ericsson
i Näs

Rob. L. Jansson

Nr 446

Av herrar **Holmberg** och **Hagberg** i Stockholm, om vidgad rätt till expropriation av mark för stärkande av ofullständiga jordbruk.

(Lika lydande med motion nr 364 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1955

Helmer Holmberg

H. Hagberg